

[Fuglsang.]

derne, skyldes ikke alene stordriftens ubestridelige overlegenhed, men er på mange, mange måder også forårsaget af den politik, der er ført — og i høj grad ført i den store kapitalens interesse. Det skyldes hele rentepolitikken og kreditstramningen. Det skyldes hele den usikkerhed, der følger med spekulationen, og også de høje lejeudgifter. Det skyldes momsens, ikke blot selve opkrævningsformen, som kan være vanskelig nok, især for de mindre virksomheder, hvilket også er nævnt her, men også fordi momsens er med til yderligere at befordre inflationen og undergrave købekraften. På samme måde som f. eks. bygge- og anlægsstoppet truer arbejderne med arbejdsløsheden, betyder det for mange små virksomheder, at de ikke kan få beskæftigelse, og er altså ruinerede.

Det viser altså, at de mindre erhvervsdrivende i høj grad trues af den antiborgerlige politik, som føres af de såkaldte borgerlige partier. Så længe dette ikke grundlæggende ændres, kan det kun skabe illusioner. De foreliggende forslag kan måske lette udviklingen for disse mennesker, og det vil vi som sagt være med til, men uden at ændre politikken og det politiske grundlag afgørende kan man ikke sikre disse mennesker nogle bedre forhold i fremtiden.

Flygaard (DR):

Jeg skal først knytte nogle bemærkninger til det konservative forslag til folketingsbeslutning om forbedring af vilkårene for at drive mindre erhvervsvirksomheder. Forslaget indeholder 3 punkter, som jeg skal knytte nogle kommentarer til.

I det første punkt peger man på, at mindre virksomheder bør have et vederlag for det arbejde, de udfører for det offentlige. Hvis man kun peger på, at mindre virksomheder skal have et vederlag, så kommer der på den måde en forskelsbehandling ind. Jeg mener, at hvis man skal drøfte spørgsmålet om at yde vederlag, så må alle have vederlag i forhold til de omkostninger, de faktisk er i stand til at opregne. Men dette synspunkt nærer vi en vis frygt overfor. Vi kan ikke overskue de økonomiske konsekvenser af at gennemføre forslaget punkt 1, og jeg vil gerne spørge de konservative, om de har gjort sig nogle tanker om, hvad det i givet fald vil komme til at koste. Som det tidligere er

nævnt, vil jeg gerne pege på, at der jo da ligger en vis godtgørelse i den likviditet, man kan opnå ved momsindbetalinger m. v.

Det næste punkt, at man skal søge en rationalisering gennemført, er vel en sådan generel og almindelig formulering, at den kan opnå tilslutning hos alle, og den skal jeg derfor ikke knytte yderligere bemærkninger til.

Til det tredje punkt, at en hustru, der arbejder i sin ægtefælles virksomhed, får samme skattemæssige vilkår, som hvis hun havde udført tilsvarende arbejde i en anden virksomhed, vil jeg gerne knytte den bemærkning, at det jo i høj grad er en problemstilling, der er blevet aktuel derved, at man er overgået fra familiebeskatning stort set til individbeskatning. Da man i gamle dage havde familiebeskatningen, var det sådan set kun et spørgsmål, om man skulle have hustrufradrag, eller man ikke skulle have det; nu da man er gået over til individbeskatningen, er spørgsmålet af et væsentligt større økonomisk omfang.

Det spørgsmål melder sig jo også, om man i det hele taget er i stand til at måle den indsats, som den anden ægtefælle udøver i virksomheden. Hvis jeg skal bygge på de erfaringer, jeg har fra min tid i statens ligningsdirektorat, siger de mig i hvert fald ganske klart, at man i praksis ikke er i stand til at gennemføre en sådan vurdering med nogen større grad af rimelighed. Vi er selvfølgelig godt klar over, at der foreligger et problem, og vil da også gerne være med til at se på det, men vi nærer ikke større illusioner med hensyn til at finde en løsning, der kan tilfredsstille alle parter.

Dermed mener jeg i det store og hele for så vidt også at have kommenteret lovforslag nr. 100 og lovforslag nr. 101 fremsat af centrum-demokraterne. De erkender for så vidt nok problematikken derved, at de begrænser den momsgodtgørelse, der skal ydes, og de erkender jo også, at der med hensyn til, hvor meget, der skal medregnes for den medhjælpende hustru, kan foreligge et socialt problem; derfor har de sat en begrænsning på.

Som sagt vil vi da gerne være med til at se nærmere på det, men vi tror ikke rigtig, at der er nogen løsning på problemet; vi tror, at mange af disse problemer er en følge af den strukturudvikling, der har fundet